



1. **Yalnızız**; Peyami Safa'nın, roman tekniğini en mükemmel şekliyle gerçekleştirdiği, en son ve insanlığa sunduğu teklifleri bakımından da en olgun eseridir.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Topladığımız meyvelerin henüz yenecek durumda olmadığını görünce üzüldük.
B) Ne kadar ağırbaşlı, görgülü, nazik bir insan olduğunu hepimiz biliyoruz.
C) Yazıyı iyice işleyip tamamladıktan sonra teslim etmek daha iyi olacak.
D) Toplumda uzun süredir, özellikle medyanın altını çizdiği bir kusursuz beden imgesi var.
E) Bu romanda ustaca örülmüş olaylar içinde, kudretli ruh tahlillerine yer verilmiştir.

2. • **uzak**: Çok ötelede bulunan yer, ırak.
• **yanmak**: Zarara, kötülüğe uğramak.
• **düş**: Gerçekleşmesi istenen şey, umut.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “uzak, yanmak, düş” sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Uzak diyarlardaki arkadaşım, düşlerini paylaştığı mektubunda son okuduğu romanın kahramanının hâline neden yandığını yazmış.
B) Kim bilir kaç mazlumun düşlerinin kül olduğu uzaklardaki yangın haberini okuyunca ciğerimiz yandı.
C) Uzak düşlerin peşine düşen çiftçi kış günü ektiği ekinlerin soğuktan yandığını görünce pek üzüldü.
D) Uzak kentlere gidip yapacağımız işler düşlerimizdeki gibi sonuçlanmazsa yandığımız gündür.
E) Karanlık odamda uzaklara bakarak düşlere dalmışken lambanın birden yanmasıyla irkildim.

3. I. Araba, icat edildiği dönemde binek hayvanlara olan ihtiyacı en aza indirmiş ve yük taşımada kolaylık sağladığı için talep görmüştür.
II. Günümüzde araba, büyük bir lüks tüketim malzemesi olarak görülüyor ve sağladığı faydalardan çok prestij kaynağı ve statü göstergesi olarak önem kazanıyor.

Numaralanmış II. cümle ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede ortaya konulan durumun koşulunu belirtmektedir.
B) I. cümledeki bilgileri farklı örnekler üzerinden değerlendirmektedir.
C) I. cümledeki açıklamayı çürütmek için yeni bir bilgi sunmaktadır.
D) I. cümledeki amacın zamanla neden değişmediğinden söz etmektedir.
E) I. cümlede yer alan açıklamayı karşılaştırmalı ele almaktadır.

Çalışma Soruları

4. Aşağıdakilerin hangisinde birinci dize, ikinci dizenin nedeni durumundadır?

- A) Bir güzel de düşemezse eşine
Ah çektikçe yüreğinden kan gelir
- B) Ayağına giymiş telli yemeni
Kaldırım aralıktan kuşkuyu
- C) İstersen ağa ol, istersen paşa
Gel gönül bu kadar düşme telaşa
- D) Bak, mücevher kanatlı bir kuş olmuş
Kuru yaprakların telaşında güz
- E) Dönmez misiniz ey yolda kalanlar
Yolcular, garipler, garip çocuklar

5. Zamir (adıl); kişi, dönüşlülük, gösterme, soru ve belirsizlik kavramları vererek varlıkların yerini tutan sözcüktür.

Buna göre,

Onu ya insana verilen özel adla ya da adın yerini tutan bir zamirle gösterir.

I II III IV V

cümlesindeki numaralanmış sözcüklerden hangisi zamirdir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Sonbahar çoktan başlamıştı. Kestaneler meydanlığa yığılmış, üstlerine sis ve yağmur çökmüştü. Dikenlerine bazı öğleüstleri billur damlalar yapışıyor; avcıların tüfeğinden ürküp kırlardan köylere çekilmiş uzun ve yağlı kuşlar, ıslak tüylerini kurumuş yaprakların içinde saklıyorlardı. Bazı hasta ve sıtmal köpeklerin mektep kapısına sığındıklarını görüyordum. Sabahları çocuklarım onları seviyorlardı. Muhtarın oğlu bu hasta köpeklere düşman olduğu günden beri bütün zekâsı ve temizliğine rağmen gözümden düştü.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir isim birden fazla sıfatla nitelenmiştir.
- B) Tamlananı birleşik sözcük olan sıfat tamlaması vardır.
- C) İşaret zamiri, belirtme eki almıştır.
- D) Cümleleri bağlama göreviyle kullanılan bağlaç vardır.
- E) Birden fazla birleşik çekimli fiil kullanılmıştır.

Çalışma Soruları

7. I. Harran Ova'mızın verimli topraklarında pek çok ürün yüksek kalitede yetiştirilmeye başlanmıştır.
II. Mustafa Kemal, Çerkezlerin oturduğu Kunayra'nın yanındaki ordugâhta idi.
III. Türk Dil Kurumu'nun kurulma amacı, Türkçeyi incelemek ve Türkçenin gelişmesi için çalışmaktır.
IV. Öğrencilerin merakla beklediği sınav sonuçlarınının 25 Haziran'da açıklanacağı duyuruldu.
V. N'eylersin ölüm herkesin başında. / Uyudun uyanamadın olacak.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) III ve IV E) IV ve V

8. Sivri sinek; çift kanatlılardan, insan ve memeli hayvanların kanıyla beslenen, bir çok türü bulunan ve bir türü sıtma mikrobu aşıl原因, sulak, bataklık yerlerde çok üreyen ve bulaşıcı hastalıkları yayan uçucu böcektir.

Bu cümlede kaç yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

9. (I) Bir sihirbazdan kocası için sihir yapmasını isteyen kadın, padişahın Tahir'den soğumasını sağlar. (II) Tahir'i artık görmek istemeyen padişah onu saraydan kovar. (III) Tahir, Zühre'nin aşkı ile yanıp tutuşur. (IV) Zühre'nin yaşadığı köşkün önüne gelip sitem dolu türkülerle duygularını dile getirir. (V) Zühre, olan biteni dadısından öğrenir ve sihir yapıldığını Tahir'e açıklar.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat-fiil vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Birden gülümseyen yüzün
Sabahların aynasında
Ve beni çıldırtan hüznün
İki bakış arasında.

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tamlayanı düşmüş isim tamlaması
B) Belirtili isim tamlaması
C) Belirtisiz isim tamlaması
D) Tamlayanı sıfat almış isim tamlaması
E) Tamlayanla tamlananı yer değiştirmiş isim tamlaması

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Kimi bitik, ezgin; kimi yaralı, hasta; kimi sargılar içinde birbirlerine kenetlenen bu insanlardan, biraz kıyıdayabilmek için elini, dirseğini, dizini yere dayayarak vücutlarını yukarı almaya çalışanlar olduğu gibi içlerinde hiç mi hiç kalkamayacaklar da vardı.
- B) Doktor, Küçük Ağa'nın İstanbullu Hoca olduğunu öğrendikten, daha doğrusu Salih'in sebep olduğu şüphenin doğruluğunu anladıktan sonra ister istemez bu dramatik havaya kayıyordu.
- C) Diğer canlı türlerinin yaşayış biçimleriyle karşılaştırıldığı zaman, bizim "kültür" dediğimiz ortamın oluşabilmesi için vazgeçilmez unsurun dilin nesiller arasındaki aktarımı mümkün kılan dikey bildirişim boyutu olduğu gözlenecektir.
- D) Râkım, bir arkadaşının aracılığı ile İngiliz Mister ve Misters Ziklas'ın Can ve Margrit adlarındaki kızlarına Türkçe dersi vermeye başlar; engin bilgisi, alçakgönüllülüğü, efendiliği ile kısa sürede bu ailenin dostu hâline gelir.
- E) Rasathaneler nasıl gökleri ve yıldızları temaşa için havaya uzanmış birer fen gözü ise köşe pencereleri de yeri ve yerde yaşayanları seyre yarar, zemine eğilmiş birer tecrübe gözlüğüdür.

12. Akdeniz'in iki kolu arasındaki ensizce kara parçasının ortalarına rastlayan bu Orta Çağ kentine bir akşamüstü vardım.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi öge sayısı bakımından bu cümle ile aynıdır?

- A) Genç adam üç yüz metreyi bile bulmayan bu yolda kırk gündür mekik dokuyordu.
- B) Bir sokak ötedeki evde oturduğunu duyunca şaşkınlığımı pek gizleyemedim.
- C) Orta Çağ'dan kalmakla onur duyan bu kara kentine vardığımda gün batmamıştı.
- D) Bu kavak ülkesinde fıstık çamları kalabalıkça bir azınlık oluşturuyordu.
- E) Hışıltısının biraz daha belirginleşmesinden öte bir değişiklik yoktu daha ağaçlarda.

13. Doğayı canlı bir organizma olarak değil de insanın emrinde tüketilebilecek bir olanaklar yığını olarak görmek çevreye yapılabilecek en büyük kötülüklerdendir.

Bu cümledeki ögelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Nesne - Zarf tümlenci - Yüklem
- B) Özne - Nesne - Yüklem
- C) Zarf tümlenci - Özne - Yüklem
- D) Özne - Yüklem
- E) Nesne - Yüklem

14. (I) İnsan yaşamında kişisel problemlerin ön planda olduğunu görüyoruz. (II) Bazı insanlarda sorunlarla karşı mücadele etme isteği pek yoktur. (III) Hemen hemen tüm problemleri irdelediğimizde bu problemlerin kişisel kaynaklı olduğunu fark ediyor ve bu problemlerin kaynağının insanın düşünce yapısından kaynaklandığı yargısına varıyoruz. (IV) İnsanın düşünce yapısını oluşturan olumsuzlukları ortadan kaldırmak şarttır, başardığımız takdirde düşünce gücünüzü kullanabilirsiniz. (V) Çünkü insanı insan yapan düşünce gücüdür ve problemleri çözümlenmenin yolu buradan geçmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Yalnız III
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) II, III ve IV

Çalışma Soruları

15. Aşağıdakilerin hangisinde anlam belirsizliğinden kaynaklanan anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Ayşe Hanım, Mehmet'i dayısının çiftliğine götürdü.
- B) Gözlerini görmesem bir gün dahi yaşayamam.
- C) Sitenin bahçesine dikilen fidanların hepsi tuttu.
- D) Ben bu dünyada varlığını hissetmeden yaşayamam.
- E) Sen şiiir yazmayı benden daha çok seviyorsun.

16. (I) Sultan Ahmed Camisi, Mimarbaşı Sadefkâr Mehmed Ağa'nın bir şaheseridir ki XVII. asırda Osmanlı mimarisi mermercilik, çinicilik ve süsleme sanatlarının üstün seviyede bir kompozisyonu hâlinde yücelmiştir. (II) Altı narın minare çerçevesindeki heybetli yapısına ve kubbelerine rağmen âdeta şeffaf bir abide imiş gibi gözlere set çekmeyen, ince ve ölçülü bir yükseliş, bu müstesna abidenin çizgilerinde XVII. asır Osmanlı medeniyetinin inceliğini gösterir. (III) Bu mabedin, ağır yapılı, kalın görünüşlü bir bina olan Ayasofya Camisi karşısında bu ölçüde narın çizgilerle yükselişi de ayrıca manalı hadisedir, mabedin iç alemi bir çini cenneti tesirindedir. (IV) İstanbul'un tarihî semtine adını veren, her daim kalabalık olan Sultanahmet Camisi turistlerin "İstanbul'da Görülmesi Gereken Yerler" listesinin en üstünde yer almaktadır. (V) Caminin mermerden yapılan muhteşem kible kapısı, umumiyetle büyük kapılar yapmaktan hoşlanan Osmanlı kapı anlayışının yeni bir şaheseridir ve bir kapı gibi değil bir tak-ı zafer gibi yükselir. (VI) Bu kapının tunçtan mamul kanatları, büyük Türk seyyahı Evliya Çelebi'nin babası, Derviş Mehmed Zilli tarafından yapılmıştır ki milletlerarası sanat âleminin dikkatini ve hayranlığını kazanmış, nadide bir eserdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

17. Sıcak bir yaz günü, kan ter içinde tarlaya doğru gidiyordum. Havadaki nem insanı yakıyor âdeta nefes alamayacak kadar bunaltıyordu. Bir süre sonra tenimi okşayan hafif bir rüzgâr esmeye başladı. Bir nefes aldım. Rüzgâr gittikçe şiddetini artırıyordu. Bir süre sonra her yer toz duman göz gözü görmez olmuştu. Aniden bir yağmur atıştırmaya başladı. Yağmurun başlamasıyla birlikte etrafa bir toprak kokusu yayıldı. Bu, Anadolu'nun kokusuydu. Dünyanın en güzel parfümü diyeceğimiz bu koku aynı zamanda insanın tüylerini diken diken ediyordu. Gök gürüyor, şimşekler çakıyordu. Yağmur birden hızlandı ve bardaktan boşanırcasına yağmaya başladı. Nereye kaçacağımı şaşırılmış, sırlısıklam olmuşum. Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Anlatımda betimleyici unsurlardan faydalanılmıştır.
- B) Sade, içten ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
- C) Gündelik hayattan bir kesite yer verilmiştir.
- D) Olaylar kahraman bakış açısıyla anlatılmıştır.
- E) Anlatıcının düşünceleri iç konuşmalarla verilmiştir.

18. Her yazarın, ister istemez, kendini anlattığı ve kitaplarında yalnız kendisi olduğu düşüncesi bize romantizmin bıraktığı çocukça inançlardan biridir. - - - - Hatta kendini ortaya koyduğu olsa bile gerçekten ne olduğunu söylemesi binde bir görülecek şeylerdendir. Bir insanın yapıtları, çoğu kez, onun özlediği, heveslendiği şeylerin öyküsüdür. Yapıtınız hiçbir zaman kendi öykünüz değildir, hele yaşam öykümüz olmak savındaki yapıtlarda. Hiçbir insan, hiçbir zaman, kendini olduğu gibi anlatmayı göze alamaz.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Böyle bir düşünceyi beslemedim mi, hâlâ da bir yanımla beslemiyor muyum bütün benim yaşımdakilerle birlikte?
B) Tam tersine, bir sanatçının ilkin başkalarıyla, yaşadığı çağla ve çevresindeki insanlarla ilgilenmesi hiç de olmayacak bir şey değildir.
C) Oysa ben, zamanımda, sokaklarda bulduğum bir düşünce üzerinde kafa yormaktan başka ne yaptım ki?
D) Hayır, diyemem buna, şu var ki ben konuyu incelemek, mantığına varabilmek için gerektiği kadar uzağında durdum.
E) Ben, tam tersine, olabildiğim ölçüde nesnel bir yazar olmayı isterdim; benim nesnel dediğim yazar, konularını hiç kendini hesaba katmadan seçen yazardır.
19. (I) Adıyaman denilince akla ilk gelen kuşkusuz ismiyle müsemma olmayan Nemrut Dağı'dır. (II) Müsemma değildir çünkü dağın üstünde bugüne kalan heykellerin yüzlerine "nemrut" sıfatından çok, kadim, görmüş geçmiş, ermiş daha çok yakışır. (III) Yüzyıllar önce Anadolu'nun 2.150 metre yüksekliğine yapılmış olan heykellerin, böylesi bir yükseklikten güneşin doğuşuna ve batışına tanıklık ettiğini düşünecek olursak yüze nemrutluk değil ışık ve umudun gelmesi herhâlde daha beklenir bir şeydir. (IV) Nemrut, üstünde taşıdığı heykelleri, metrelerce uzunluktaki kitabeleriyle UNESCO'nun Dünya Kültür Mirası Listesi'ne girmeye hak kazanmıştır. (V) Ne mutlu ki bu mirasa ev sahipliğini bizim topraklarımız yapıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde nesnel anlatım kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V
20. Kelimeler, her zaman ve her vesileyle belirtildiği gibi, birer canlı varlıktır; doğarlar, yaşarlar, çok kere çok uzun ömürlü olurlar, vefalı milletlerin dilinde ölmez bir sevgiye, âdeta ölümsüz bir hayata kavuşurlar. Yine canlı varlıklar gibi, zamanla, onların da seslerinde, manalarında, şekillerinde değişmeler, güzelleşip çirkinleşmeler olur. Bazen de yeni bir zevk, bir mana ve musiki aşısı ile ufak veya büyük ölçüde tazelenir, âdeta yeniden doğar ve yaşarlar. Vakitleri, zamanları gelince de tabii bir ölümlü ölürler, dil ve edebiyat tarihinin derinliklerine gömülürler; kitaplardan, sayfalardan kabirlerinde ebedî istirahatlerine dalarlar. Yaşadıkları tarihlerde insanlara gönül ürperişleri vermiş, onların duymaları, düşünmeleri, sevmeleri, öğrenip yükselmeleri tarihine hizmet etmiş olmanın huzuru ve tesellisi içinde, bu kelimeler, huzur içinde uyurlar. Yine yaşadıkları zaman, insanlığa büyük hizmetler görmüş millî veya milletlerarası kahramanlar gibi, arada bir hatırlandıkları, tarih, hele edebiyat tarihi meraklılarının dillerinde ve zevklerinde canlandıkları olur. Fakat bu bir diriliş değil, çok kere, bir hatırlanıştır.

Bu parçada kelimelerle ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmiş her yönüyle bugüne taşıyan en önemli dil unsurları olmaları
B) Zamanla işlekliklerini kaybedip kullanılmaz hâle gelmeleri
C) Dile önem veren milletler tarafından yaşatılmaları için çaba harcanması
D) Edebiyat tarihi kitaplarında korunarak meraklılarınca yeniden canlandırılmaları
E) Milletlerin dilinde sürekli olarak yenilenip yaşatılmaları

Çalışma Soruları

21. Herkesin peşinde koştuğu, üstüne saatlerce dil döktüğü, savunduğu hatta bu uğurda savaştığı iki kelimedir doğru ve gerçek. Öyle efsunlu içeriğe sahiplerdir ki insanlar bu iki kelime üzerine koskoca bir hayat inşa eder. Evet, herkesin inandığı, kabul ettiği hatta bunun üzerinden başkasını suçladığı bir doğru ve gerçek vardır. Peki, herkes doğru ve gerçek peşindeyse neden hâlâ kimse bulamadı bunları? Belki de en can alıcı nokta burası çünkü bu iki kelime bir yanılgıdan ibaret. Zihinlerde oluşturulan, hemen her gün değişen yanılgılardan... Hatta değiştiğinin bile farkına varılmayan, yaşamımızın şekillendirdiği yanılgılar... Bir hayalet gibi farklı şekillere, düşüncelere, anılara sızar bu kelimeler. Bir bakarsınız doğrudur, gerçektir; bir bakarsınız değildir. "Değil." dedikten sonraki an ise eskisini unuttuğunuz yeni bir gerçek ve doğrunuz olur.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Gerçek ve doğru kavramlarına yeni anlam yükleyen insan bir ikilem yaşar.
B) İnsanlar bir gerçek ve doğru belirleyerek onun için mücadele eder.
C) Gerçek ve doğrunun içeriği değişebilir ama zihindeki konumu asla değişmez.
D) İnsanlar doğru ve gerçek kavramlarını bir ölçüt olarak kabul eder.
E) İnsanların gerçek ve doğruyu arama çabası sürekli sonuçsuz kalır.
22. Yaygın bir inanışa göre sanat eserinin değeri, konusunun yeniliğinden, zenginliğinden ve büyüklüğünden gelmektedir. Oysa bunun hiç de böyle olmadığını, gerçek sanat eserleri açık olarak gösteriyor. Eğer bir sanat eserinin değeri konusundan gelseydi, Nabi'nin *Hayriye*'si veya Prudhomme'un *Mutluluk* şiiri en büyük eserlerden sayılırdı. Konunun hiçbir estetik değeri yoktur ama dikkat edilsin, değeri yok demiyorum, estetik değeri yok diyorum. Yoksa konu, sanatçının duygularının ve düşüncelerinin gelişmesine fırsat vermesi bakımından büyük bir önem taşır. Şu kadar ki hangi konunun sanatçıya uygun geleceği söylenemez. Bu, sanatçının kişiliğine bağlıdır. İşte bunun içindir ki aynı konu sanatçıya göre bazen büyük bir değer alır, bazen herhangi bir değerden yoksun kalır. İsa'nın havarilerle yediği son akşam yemeği Avrupa sanatında çeşitli dönemlerin çeşitli ressamlarını coşturan, düşündürülen bir konu olmuştur. Fakat bu konuyu ele alan eserleri, sözgelisi Ghirlandaio'nun, Andrea del Sarto'nun ve Leonardo da Vinci'nin eserlerini karşılaştırmak, gerçek sanatta konunun estetik bir değer taşımadığını göstermeye yeter.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tartışma B) Örnekleme C) Karşılaştırma D) Açıklama E) Tanık gösterme
23. Dostluk öylesine dostluktu ki bende, türkülerim türkülerıyla iç içeydi sanırdım. Hepimizin hepimizde ter muhabbeti, ömür hakkı, ölüm hakkı, dostluk canı vardı sanırdım. Dostsuz yaşanılmaz bu şehirde sanırdım. Sensiz yaşanılmaz bu şehirde sanırdım. Ve bir gün dost sandığım dostlar gölgemi süpürmeyi düşündüler şehrin caddelerinden... Gölgemi çamur gibi fırlattılar peşimden. Sanmıştım ki bana öyle geliyor. Sanmıştım ki sen gidersen, ben gidersem, o giderse şehrin başı döner hasretten. Her gidenin ardından üç beş anı, üç beş yazı...

Bu parçada yazarın asıl yakındığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hislerine kulak verilmemesi
B) Yaşadığı hayal kırıklığı
C) Değer verdiklerinin vefasızlığı
D) Ölüm acısının önemsenmemesi
E) Çevresindeki kişilerin benmerkezciliği

24. Her nesil, zamanın ruhuna uygun olarak kendi özellikleriyle birlikte gelir. Son üç nesli düşünelim: Anne babamız, biz ve evlatlarımız. Nesilleri birer kelimeyle özetlemek istersek herhâlde ortaya şu çıkar: Yokluk, zorluk ve bolluk. Anne babamız, kara gün imgesi nedeniyle tutumlu ve kanaatkârdır. Onlara göre dünyanın elli türlü hâli vardır. Biz temkinliyiz. Peki, gençler nasıl? Değerbilmez. Biz sokakta, hayatın içinde, insana dokunarak büyüdük. Mahalle dağıldı, komşuluk zayıfladı, itimat duygusu yara aldı. Yeni nesil televizyonda, bilgisayarda, cep telefonunda, sosyal medyada büyüyor. Hayatsız, insansız ve sanal...

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada yakınılan durumlardan biri değildir?

- A) Gençlerin, hayatlarını sosyal medyada geçirmesi
- B) İnsan ilişkilerinin zayıflamış olması
- C) Yeni neslin kadirbilmez olması
- D) İnsanların birbirine güveninin azalması
- E) Teknolojik üstünlüğün sanal bir üstünlük olması

25. Eser tam bir arı Türkçe ile yazılmıştır. Şiire, hikâyeye, romana hatta gazete makalesine giren öz Türkçe, her nedense tiyatro kapılarından girememiştir. Tiyatroda, bilinen dil kullanılmalı imiş, halk öz Türkçeyi anlamazmış. Türkçenin özleşmesine karşı tiyatronun bu tutumu ilk defa *Midas'ın Kulakları* ile yıkılmıştır. Halkın anlamayacağını nereden biliyorlar? Şu anlaşılıyor mu?

– Midas, kulaklarını savun!

– Midas, saatin geldi!.. Midas son çağrı!

Anlamak için illa savun yerine müdafaa et, çağrı yerine davet mi demek gerek?

Bu parçada söz edilen oyunun eleştirilme nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Diğer edebî türlerde kullanılan öz Türkçenin tiyatrodan esirgenmesi
- B) Halkın bilinen dili daha iyi anlayacağı düşüncesi
- C) Öz Türkçenin, uygun edebî türlerde kullanılması gerektiği
- D) *Midas'ın Kulakları* oyununda ilk kez öz Türkçe kullanılması
- E) Halkın öz Türkçeyi anlayamayacağı düşüncesi

26. • İnsanlar ile ağaçlar arasında bazı benzerlikler olduğunu düşünüyorum. Örneğin ağaç ne kadar zor şartlar altında büyürse o derece dayanıklı ve işe yarar hâle gelir. İnsanlar da böyle değil midir? Zorlu şartlarda yetişmiş insanların azmi, kararlılığı başkadır.

• "Yıkılan ağaca balta vuran çok olur." diye bir atasözü duymuştum. Bu sözden ibret ve ilham alıp şunu yazmıştım: "Düşen, düşman aramasın, o sizi bulur." İkisi de aynı şey. Zorluklar karşısında gücümüz tükendiğinde elimizden tutan değil bizi iten daha çabuk bitiyor dibimizde.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Her ikisi de aynı düşüncüyü savunmaktadır.
- B) Aynı olgunun biri öznel, diğeri nesnel değerlendirilmesidir.
- C) İnsan ilişkilerine karşıt iki bakış yansıtılmaktadır.
- D) Birincide açıklanan durum, ikincide örneklenmiştir.
- E) Her ikisi de insanı ağaç ile özdeşleştirmiştir.

Çalışma Soruları

27. Dergiler, sanat ve medeniyet ummanını besleyen ırmaklardır. Dergiler; genç isimlere edebiyat görgüsü, muhit terbiyesi ve yazma disiplini kazandırır. Dergiler, kültür cephesinin en ön safında yer alır. Bugün severek okuduğumuz, üslubunu beğendiğimiz birçok yazar dergilerde yetişmiştir. “Artık devir değişti.” deniliyor. O hâlde soralım: Sosyal medyada kendini gösterip de edebiyat ve fikriyat dünyamıza katkı sağlamış kaç isim vardır?

Bu parçada yazarın tespit ettiği durum aşağıdakilerin hangisinde açıklanmıştır?

- A) Sanal mecrada edebî değeri anlaşılmamış nice edebiyatçı vardır.
- B) Sosyal medya, edebiyat dergilerinin yerini doldurmuştur.
- C) Sosyal medyada popüler olan yazarların edebî değeri yoktur.
- D) Günümüz edebiyatında dergicilik eski önemini yitirmiştir.
- E) Sevilen yazarların hepsi sosyal medyaya yönelmeye başlamıştır.

28. Zihnin ve merkezi sinir sisteminin vazgeçilmez bir parçası olarak beyin, vücudumuzu ve zihnimizi kontrol eden ve düzenleyen “yönetici” olarak tanımlanabilir. Nefes almak gibi hayati işlevlerden açlık ve susuzluk gibi ihtiyaçların karşılanmasına, akıl yürütme ve bellek gibi daha üst fonksiyonlara kadar bilinçli ya da bilinçsiz tüm işlevlerin yerine getirilmesinden beyin sorumludur. Son araştırmalar göstermiştir ki vücudumuz ikinci bir beyne sahip: Bağırsak. Özerk bir yapıya sahip olan bağırsak; beyne, beyinden aldığından çok daha fazla sinyal gönderir. Sinir sistemi ve hormonlar üzerinde o da doğrudan etkilidir. “Mutluluk hormonu”nun bağırsaktaki bakteriler tarafından üretildiği tespit edilmiştir.

Bu parçaya göre beyin ve bağırsak karşılaştırıldığında;

- I. sinir sistemi,
- II. hormonlar,
- III. bellek

alanlarından hangilerinde her ikisinin de etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

29. Sevgi yalnız insana vergi olmasa da insanın en ulu duygusudur. Anamızı, babamızı, kardeşlerimizi, çoluğumuzu çocuğumuzu görünce içimizin titremesi, onları anarken yüreğimizin ya kaygılı bir sevinç ya sıcak bir üzüntü ile çarpması dünyamızı genişletir. Kendimiz için yaşamaktan, öz tasalarımızın çemberinden kurtulmamızı sağlar. Gönülden kimseye bağlı olmayan, kimseyi aramayan, özlemeyen bir kişi düşünün, akıllı olsun, doğru olsun, acımak nedir, isterseniz onu da bilsin, siz gene bir ürpermez misiniz? Bütün üstünlükleri, o yalnızlığı ile sanki yok oluvermez mi?.. Doğum ile ölüm arasındaki yolu acılarla da zevklerle de zenginleştiren hep sevgidir. Yoksa var olduğumuzu bile anlamaz, düşsüz bir uykudan uyanmaksızın geçer giderdik.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sevgisiz insanlar yalnızlığa mahkûm olmuş demektir.
- B) İnsana gerçekten yaşadığını hissettiren duygu sevgidir.
- C) Bir canlıya özlem duymayan insan sevgi yoksunudur.
- D) Sevgi, insanı bencillikten kurtaran bir duygudur.
- E) En büyük sevgi, insanın başka bir insana hissettiği sevgidir.

30-31. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Hızlı nüfus artışı, insanların gıda ihtiyaçlarının karşılanmasını zorlaştırmıştır. Gerek yanlış arazi kullanımları gerekse tarım arazilerinde kullanılan geleneksel tarım yöntemleri tarım alanlarının azalmasına neden olduğu gibi tarım alanlarının tüketim taleplerini de karşılayamamasına neden olmuştur. Bu nedenlerden ötürü tarım üretimini arttırmak için yeni tarım arazileri araştırmak ve yeni tarım teknikleri geliştirmek gerekmektedir. Geleneksel tarımda görülen arazi kayıpları, zirai kalıntı, mevsimsel riskler, su ve atık sorunlarının önüne geçmek, yerel organik üretimi teşvik etmek, sürdürülebilir tarım için yeni tarım tekniklerini kullanma fikri dikey tarımın ortaya çıkış nedenlerindedir. Kırsal alanlardan kentsel alanlara yaşanan yoğun göç ağırlıklı olarak kırsal alanlarda yapılan üretimin tüketimin çok olduğu kentlere taşınmasına neden olmuş bunun sonucunda da nakil, ürün fiyatı, tazelik gibi farklı problemlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu nedenlerden ötürü kırsal alanlardaki üretimi kentsel alanlara kaydırma fikri doğmuş bunun sonucunda da dikey tarım fikri ortaya çıkmıştır. Dikey tarımın amacı kentlerde büyük ölçekli, kontrollü, yapı entegre tarım sistemleri oluşturmaktır. Bu sistem sayesinde kentlerde açık ya da kapalı alanlarda tarım yapmak mümkündür. Kent merkezlerinde terk edilmiş depo ve sanayi tesislerinin içine veya üstüne rahatlıkla uygulanabilirler. Dikey tarımın geleneksel tarıma göre birçok avantajı vardır. Dikey tarımda kullanılan teknikler sayesinde su ve toprak ekonomisi sağlanır. Kontrol edilebilir iklim kontrolü beraberinde erkencilik, verim ve kalite artışı getirir. Kentlerde üretilmesi pazara yakınlık, yerel üretim ve mevsimsel pazar fırsatları sunar. Optimize edilmiş üretim mahsul kayıplarını önler, hasat miktarını artırır. Geleneksel tarım yöntemlerinde olduğu gibi böcek ilacı kullanılmaz. Dikey tarımın biyoçeşitlilik ve çevre üzerine olumsuz hiçbir etkisi yoktur.

30. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Dikey tarım teknolojileri, tarımsal üretimi kırsal alanlardan kentsel alanlara taşımayı hedeflemektedir.
- B) Dikey tarıma gerek duyulmasının asıl nedeni dünya nüfusundaki artışla birlikte gıda ihtiyacının da artmasıdır.
- C) Tarım ürünlerinin naklindeki sorunların ürün tazeliğini etkilemesi, fiyatları yükseltmesi de dikey tarım fikrinde etkilidir.
- D) Tarım arazilerinin azalması ve artan nüfusun gıda ihtiyacını sağlayamamasının nedeni geleneksel tarım yöntemleridir.
- E) Dikey tarım araştırmalarına göre küresel iklim değişikliklerinin geleneksel tarımın maliyetini yükseltmesi asıl etkiye sahiptir.

31. Aşağıdakilerden hangisi dikey tarıma eleştirel yaklaşan bir düşüncedir?

- A) Bazı elektronik eşya firmaları, bu tekniği kullanarak meyve ve sebzeleri iç mekânlarda üreten "dikey tarla dolapları"ni görücüye çıkardılar bile.
- B) Doğadaki bitkilerin tozlaşma yöntemiyle üremesi gibi doğal yollarla gelişen olaylara müdahale edilmiş olacaktır.
- C) Henüz endüstriyel düzeyde yeterli ilgiyi görmemesine rağmen belki de ileride geleneksel tarımın yerini alacak daha farklı sistemlerin çıkmasına öncülük edecektir.
- D) Dikey tarım çalışmaları sadece dünyamız için değil uzay programları için de yeni bakış açıları getirebilir.
- E) Kuraklık ve sel gibi olumsuz hava şartlarının etkisini asgariye indirebilecek teknolojik donanıma sahip bir sistemdir.

Çalışma Soruları

32. Cahit Irgat'ı, kişi olarak ne yazık ki hiç tanımadım ama ellili yıllarda şiire hevesli bir genç olarak, *Bu Şehrin Çocukları*, *Rüzgârlarım Konuşuyor* ve *Ortalık* adlı şiir kitapları ile onu şair olarak biliyordum. Sonra da sahne ve beyazperdeden... Onun, ilk şiirlerini otuz beşli yıllarda Cahit Saffet adıyla yayımladığını daha sonra öğrendim. Biz, birkaç arkadaş, Orhan Veli, Oktay Rifat ve Melih Cevdet hayranları olarak zaman zaman Beyoğlu Çiçek Pasajı'nda bu şairlerin toplandığını bilir ve onları, uzaktan da olsa, görmek için fırsat kollardık. Arada Cahit Irgat da onlara katılırdı. Cahit Irgat'ı ilk gördüğümde onun hırçın, öfkeli ve gülerken bile tartışmaya hazır bir tavrı olduğu duygusuna kapılmıştım. Belki doğru belki yanlış. Onun şiirlerindeki huzursuzluk, çevresini iyi gözlemleyip her şeyi dert etmesinden kaynaklanıyordu sanırım. Şiirleri yalın ve gerçekçiydi. Onun ilk kitabındaki *Yapı* adını verdiği şiiri hep belleğimde kalmıştır.

Bu parçada Cahit Irgat ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Çok sayıda şiir kitabının olduğuna
- B) Orta yaşlarında ilk şiirlerini yayımladığına
- C) Gerçekçi yaklaşımının şiirlerine yansıdığına
- D) Sinema ile ilgili de eserleri olduğuna
- E) Ünlü şairlerle zaman zaman görüştüğüne

33. Türkçede eski dilde "tenkid" ve şimdilerde "eleştiri" olarak kullanılan bir kelime, kitap ve makale sözcükleriyle birlikte "makale eleştirisi" ya da "kitap eleştirisi" olarak kullanıldığında bazen ürkütücü olabilmektedir. Ülkemizde bir "eleştiri kültürü" gelişemediği için eleştiri yapma, çatışmaya ortam hazırlayan bir girişim olarak algılanabilmektedir. Çoğu zaman bu ifadelerden olumsuz anlamlar çıkarılmakta ve böylesi bir işe girişmek, biraz cesaret ve risk üstlenmeyi gerektiren bir davranış olarak görülmektedir. Hâlbuki eğitimin, bilimin ve bilimsel araştırma sürecinin temel ereği; kişilerin eleştirel bir tutuma sahip olmasını da gerekli kılmaktadır. Kitabiyata dayalı eğitimde ve doğrulamacı bilim anlayışında, hep üstatların yazıp söyledikleri doğrulanmaya çalışılarak bilimsel bilgi üretilmeye çalışılmaktadır. Oysa Karl Popper'ın da ifade ettiği gibi bilimde sahip olunması gereken tavır yanlışlamacıdır. Yani, ileri sürülen tez ve teorileri sürekli test etmek, yanlışlamaya çalışmaktır. Bu girişim karşısında tez ya da teori, ne kadar direnç gösterirse doğruya da o kadar yakın demektir. Doğrulamacı bilim anlayışı, öncekilerin yani "selefin" söylediklerini sürekli tekrar etmek suretiyle giderek bir tekrarcılığa ve aktarmacılığa dönüşmekte, bilginin yeniden üretimi söz konusu olmamaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Bilimsel eleştirinin cesaret gerektirdiğinden
- B) Türkiye'de eleştiri kavramının yanlış anlaşıldığından
- C) Bilimin temelinde eleştirinin yer aldığından
- D) Eleştiri kelimesinin eski dildeki karşılığından
- E) Eleştirel düşünmenin eğitimin temel amacı olduğundan

34. Kudüs, tarihin çok eski zamanlarından beri önemli şehirlerden biri kabul edilmiştir. Bu önem onun titizlikle yönetilmesine neden olmuş, ayrıca değerli yapı ve kurumlarla da zenginleştirilmesini sağlamıştır. Bu zenginleştirme ve her bakımdan imar faaliyeti toplumsal ihtiyaçlar çerçevesinde şekillenmiş ve yaygınlaşmıştır. Osmanlılardan önce Kudüs'te hüküm süren Eyyübiler, Memlükler ve diğerleri şehri hem fiziki hem de fikrî açılardan imar etmeye gayret etmişlerdir. Osmanlılar da bu geleneği sürdürerek şehri her bakımdan imar etmiş, desteklerini sunmuş ve idaresine özen göstermişlerdir; su yollarını tamir ettirmiş, fakir halkı besleyecek kurumları kurmuş, eğitim teşkilatını güçlendirmiş ve medrese ile diğer tesisleri yaptırmışlardır. Bu kültürel kurumlardan birini de kütüphaneler oluşturur. Osmanlıların yönetimleri boyunca Kudüs'te hem Müslim hem de gayrimüslim toplulukların içinde pek çok kütüphane kurulmuştur. Osmanlıların 16. yüzyıldan itibaren medrese ve çevresinde kurmaya özen gösterdiği kütüphaneler 19. yüzyıldan itibaren kurumsal bir dönüşüme uğramış, gayrimüslimlerse kendi cemiyetleri içinde kütüphane kurumlarını kurup idare ettirmişlerdir. Osmanlı Dönemi'nde kurulmuş özel kütüphanelerin bazıları bugün İsrail Millî Kütüphanesi koleksiyonunda bulunmaktadır.

Bu parçadan Kudüs ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır.
B) Halkı farklı dine inanan insanlardan oluşmaktadır.
C) Ekonomik imkânlarla sahip olduğu için gelişmiştir.
D) Kültürel varlıklarına her dönemde önem verilmiştir.
E) Köklü bir geçmişe sahip olduğu için mimarisi zengindir.
35. Severim gerçekçi edebiyatı. Bu yaşa değin en çok onun ürünlerini, o yolda yazılmış hikâyeleri, romanları, hep o çığırını öven denemeleri, eleştirmeleri okudum. Bir hikâyede, bir romanda anlatılanların, gerçekte olanlara benzememesi, çok kimseler gibi benim için de büyük bir suçtur. Peri masallarından, dev masallarından çocukluğumda bile pek hoşlanmadım. Olmayacak şeyler, benzerleri görülmeyecek insanlar anlatan hikâyeler arasında beğendiklerim yoktur demeyeceğim ama onlarda da gerçeği aradım: "Bütün bunlar gene bir doğruyu söylüyor ancak yazar, gerçeği bir düşünle örtmüştü. Kaldırın o örtüyü, arasından bakın, gerçeğin ta kendisini, çırılçıplak doğruyu bulursunuz." diye düşünürüm. Bunun içindir ki bugünkü yazarlarımızın çoğunun gerçekçiliğe özenmelerine göneniyorum. Bize hayatı anlatıyorlar, her gün gördüğümüz insanları tanıtıyorlar, okurlara çevrelerindeki de kendileri gibi düşünen, duyan, dertler çeken birer varlık olduğunu sezdiriyorlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulan düşünceye örnek gösterilemez?

- A) Evin avlusuna sırtında çuval kaplı bir yayvan torba, elinde bir ufacak iskemle ve uzun bir demir parçası, dağınık kıyafetli bir adam girdi. Torbasında da mukavva gibi bükülmüş bir tomar duruyordu. Konuştular, sonra önüne bir sürü patlak, sökülük, parça parça ayakkabı dizdiler.
B) Salim, hep sınıfın birincisi olmasına karşın herhangi sınıf birincileri gibi ezberci değildi. Çocukluğundan beri eline geçen parayı kitaba verir, okuduklarıyla derinden derine ilgilenirdi.
C) İçeride kimseler yoktu. Kumlu yollarda uzun müddet dolaştık. İki tarafımız, ilerlemiş olan mevsime rağmen yapraklarını dökmeyen bir sürü ağaçla çevriliydi. Büyük ve kayalık havuzların etrafında çeşit çeşit ve renk renk otlar, çiçekler ve yosunlar vardı.
D) Dirmit, kutu kutu evlerin damında tutan karın, insanların acılarına dayanamayıp eridiğini öğrenince şaşırıldı. Onun, tuttuğu damlardaki tüm evlerin içini görmesine sevindi. Keşke ben de kar olsaydım, dedi. Kar yine güldü, ince ince Dirmit'in dudaklarına döküldü, yüzünü okşadı.
E) Şehre yaklaşmıştım. Gene aynı köprülerin altından ve üstünden geçtim. Akşam olmaya başlamıştı. Nereye gittiğimi bilmiyordum. Küçük bir parka gidip oturdum. Gözlerim yanıyordu. Başımı arkaya atarak gökyüzüne baktım. Karlar ayaklarımı donduruyordu.

Çalışma Soruları

36. Romanın en çok sevilen edebiyat türlerinden biri olduğu gerçektir. Nedir bu ilginin sebebi? Bilmem bu soru üzerinde hiç durdunuz mu? Bana öyle geliyor ki ilginin sebebi çok derinlere inmektedir. İnsan, çocukluk çağından kurtuldu mu ileride yaşamaya başlar ve yaşadığı günlerle gelecek günleri kıyaslamaktan kendini alamaz. Bu kıyaslama daima, yaşanan günlerin zararına olmuştur. Böyle de olsa bu geçen günlerin güzelleşmesi, özlem buğularıyla örtülmesi, beklenen günlerde aradığımızı bulamadığımız içindir. Hayat bir akıştan başka bir şey değildir. İnsan bu akış, bu oluşum içinde başka insanların hâlleriyle de ilgilenmekten kendini alamaz. Hayatın biteviyeliğinden kurtulmaya çalışırken başkalarının çabalarından da dikkatini ayıramaz. Kendi alın yazısının başkalarınıninkinden ayrılamayacağı kanısındadır. Yaşanan anlardan kurtuluş, düşün zenginliği nispetinde gerçekleşir. Bu dünyanın ötesinde düşsü bir dünya, uzaktan çağırmaya başlar. Her varıştan sonra yine bir çağırış duyulur. Yaşanan anların boşluğunda aydın, dolu noktalar da olsa, insan çoğu zaman bunun farkında olmaz, olsa da onların görünmesiyle kaybolması o kadar birdir ki!

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) İnsan daima bir arayış, bir memnuniyetsizlik içindedir.
- B) Hayat geçmişe bakılarak anlaşılır, geleceğe bakılarak yaşanır.
- C) Sanat, insanın yaşamın sığılığında kurtulmasını sağlar.
- D) Güzel anların değeri hatıralara dönüştüklerinde anlaşılır.
- E) Gelecek kaygısı taşımak ileri yaştaki insanlara özgüdür.

37. 1939 savaşı yalnız şehirleri değil ruhları da yıkıntılar içinde bırakarak sona erdi. 1918'de sarsılan toplum düzeninin, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra nasıl altüst olduğunu, onunla birlikte milletlerin dayanağı olan inançların nasıl değerden düştüğünü, iki savaş sonrasını yaşayanlar pekiyi bilirler. İkinci savaş, 1945'te bitmişti. Gerçekte bu bitiş, bir başlangıçtı. Güvensizlik ve çekişmelerle sarsılan bu çağda yollarını kaybetmiş, neye inanacağını bilmeyen, dünyayı saçma ve manasız bulan insanlar görülmeye başlandı. Romanların inançsız, avare, kinci, fırsatçı, denklemini yitirmiş kişiler; bunları türlü yönlerle sürüklemeye çalışan görüşlerle dolduğunu görür olduk. Bütün bunlar gerçek adına yapıyordu. İnsanlığın bu ölüm kalım savaşında, iki varlığın temiz aşk hikâyesi olan *Daniele Cortis*'i bir şaheser de olsa, kim okurdu? Ama bu yüksek tansiyon hâlinin, birbirini tutmayan bu ideolojiler devrinin böyle sürüp gideceğini sanmamalı. Sonunda ateş düşer, nabız düzeler; parazit fikirlerin yerini aşk, ölüm korkusu, acıma, geçen günlerin özlemi, tabiat sevgisi gibi ebedî insanlık duygularıyla kaynaşan, hayatın manasını kişice ve toplumca, aşağılık şeylerden arınmada bulan varlıklar, insanlığı insanlık yapan gerçekler alır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra toplumsal düzenin kurulabildiği
- B) İnsanların, savaşlarla beraber insanlığa olan inancını yitirdiği
- C) Ölümsüz eserlerin insanlığın huzursuz olduğu yıllarda yazıldığı
- D) Sanatın, yaşanan çağın gerçeklerinden derinden etkilendiği
- E) Barış zamanlarında evrensel konuların eserlerde yer bulduğu

38. Mavi yolculuğumuz sırasında Kıran Dağları'nın dikine inen, koca çamların yalın kayada tutunmak için pençe salarak tırmandıkları yamaçlarını kıyı kıyı izlerken "Ne güzel!" diye bağırdığımız Paluko, güzel demiyordu buralara. Nerede suyu, yemişi, balığı bol bir koy, insanların barınıp yaşadıkları bir köy varsa ona güzel diyorlardı. Havası suyu iyi diye bir deyim vardır ya yaradılıştaki sırf faydayı arayan insanlar doğal güzelliği görmezler bile. İştin tuhafı, Gökova boyunca insanların yerleşip yaşadığı yerler girintili çıkıntılı bükler, çeşit çeşit ağaçlı, hem de eşine az rastlanan buhur ormanlarının gölgelediği kuytu koylar değil de ağaçsız, yalın, verimsiz gibi görünen kıyılarıdır. İnsanlar bu yoksul kıyıları mı seçmişler yerleşmek için yoksa bu koylar insanlar oraya yerleştikten sonra mı yoksullaşmış, ağacını süsünü, insana asıl çıkarı sağlayacak verimini yitirmiş? Gökova'da ormanların yer yer yok olduğunu görünce ikinci şık daha akla yakın geliyordu. Güzelliği korumak, böylece doğanın bütün verilerinden gereğince faydalanmak bir bilgi, bir kültür işidir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) İnsanların tabiata yaklaşımları hayat şartlarıyla doğru orantılıdır.
- B) Toplumlar yerleşmek için verimli toprakları tercih ederler.
- C) Yaşam kaygısı taşıyan insanlar her imkânı değerlendirir.
- D) Turistik geziler planlanırken yöre insanı ile iletişime geçmek şarttır.
- E) Kültürel seviye doğaya saygı düzeyini belirleyen önemli bir etmendir.

39. Şairliğinin ilk yıllarında Servetifünun tesirinde ve aruzla şiirler yazmaya başlayan Enis Behiç, asıl şahsiyetini Ziya Gökalp'in tavsiyesi ile hece vezni ile yazdığı şiirlerinde bulmuştur. Şairliğinin en kuvvetli devresi, eski çağların hatıra ve heyecanlarıyla örülmüş olan millî kahramanlık şiirlerini yazdığı devredir. Balkan felaketi dolayısıyla duyduğu millî elemelerle aruz vezniyle vatan için mersiyeler yazmıştır. Fakat şiire millî heyecanla giren bu sanatkar, kısa bir zamanda hece cereyanına katılmış ve hece ile de yine millî-destani neşideler söylemiştir. Türk denizcilik tarihinden aldığı mevzu ve motiflerle süslediği manzum destanları, bilhassa *Gemiciler* adındaki millî kahramanlık terennümleri, ona, içinde yaşadığı çağların milliyetçi cereyanına uymak bakımından devrinin birçok hececilerinden daha üstün bir yer vermiştir. Şair *Sevgili Yurdum İçin* başlığı altında topladığı on altı şiiri ile kendi sanat ve şahsiyetine yalnız hece vezni tarihinde değil millî edebiyat cereyanı tarihinde de gerçek ve haklı bir mevki sağlamıştır.

Bu parçadan hareketle Enis Behiç Koryürek ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiir anlayışı üzerinde Ziya Gökalp'in etkisinin olduğu
- B) İlk şiirlerini bireysel bir anlayışla ve sanatlı bir üslupla kaleme aldığı
- C) Tarihî ve millî konuları ele aldığı şiirleriyle üne kavuştuğu
- D) Aruzdan çok hece vezniyle yazdığı şiirlerinin başarılı olduğu
- E) Heceyle yazdığı bazı şiirlerinde geleneksel hece kalıplarını kırdığı

Çalışma Soruları

40. Şiir için, nesir olmayan şey derler. Belliyi belirtmek gibi görünen bu tanımlama şiirin derin bir yönüne dokunmaktadır. Valéry düzyazıyı yürüyüşe, şiiri raksa benzetir. Yürüyüşün açık bir hedefi vardır. Her yürüyüş, istenilen şeye çevrilmiş bir hareketi ifade eder. Yürüyüş gibi düzyazının da bir hedefi, bir maksadı vardır. Raksa gelince raks da birtakım hareketlerden ibarettir. Fakat bu hareketlerin gayeleri kendilerindedir. Gideceği yere raks ederek giden bir kimse görülmemiştir. Raks gibi şiirin de başka yerlerde gözü yoktur, gayesi kendindedir. Fakat raks, faydacı hareketten ve dış hedeften ne kadar uzak olursa olsun yürüyüş gibi aynı uzuvları, aynı kemikleri, aynı adaleleri ve aynı sinirleri kullanır. Şiir de düzyazıdan çok farklı olmakla beraber aynı kelimeleri, aynı şekilleri, aynı ses perdelerini kullanmaktadır. İşte raks, hayat için gerekli vücut hareketleriyle nasıl gayesi kendinde olan bir hareketler sistemi yaratıyorsa şiir de yaşamak ihtiyacından doğmuş olan ve bu sıfatla hayatın ve düşüncenin emrinde bulunan kelimeleri âdeta köklerinden çıkararak onlarla kendi kendine yeten bambaşka bir dünya yaratıyor.

Bu sözleri söyleyen bir yazarın şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Herkesin kullandığı sözcüklerle yaşadığımız dünyaya benzemeyen bir dünyayı anlatır.
- B) Sosyal faydayı değil estetiği ön planda tutarak oluşturulan sanatsal bir türdür.
- C) Bir düşünceyi anlatmaktan çok, insanları hayali bir âlemde yaşatmak amaçlanır.
- D) Düzyazının imkânlarından faydalanarak insanı anlatmayı amaçlayan bir faaliyettir.
- E) Kendi varlığından başka bir amacı olmayan okuyucuda güzellik duygusu uyandıran bir türdür.

41. Oyunlarında gazetecilik mesleğinin kendisine kazandırdığı geniş gözlem imkânlarını başarı ile kullandığı, toplumu rahatsız eden, yadırganan meseleleri usta bir gazeteci gözlemciliği ile sahneye aktardığı görülür. Piyesleri, eğlendirirken eğiten ve yetiştiren eserlerdir. Olayları öyle sergiler ki seyircinin son sahnede bir karşılaştırma yaparak iyilerle kötülerini, doğrularla yanlışları algılaması ve ayırması kolayca mümkün olur. Onun başta gelen özelliği, seyircisiyle kolay ilişki kurabilmiş olmasıdır. İçinde yaşadığı toplumun en aktüel sorunlarını ele alırken seyircisinin görüş açısını paylaşması ve onun duygularına yönelmesi, yazarı yaşadığı yılların en popüler yazarı yapmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen yazarın özelliklerinden değildir?

- A) Eserleriyle halkı bilinçlendirmeyi amaçlamak
- B) Gözlemlerini eserlerine başarıyla yansıtmak
- C) Kendisini seyircisiyle özdeşleştirmek
- D) Eserlerinde toplumsal meseleleri dile getirmek
- E) Farklı alanlardaki çalışmalarıyla toplumda tanınmak

42. *Tehlikeli Oyunlar*, Oğuz Atay'ın *Tutunamayanlar* adlı romanından sonra kaleme aldığı ve 1973 yılında yayımladığı romanıdır. Roman bir bakıma *Tutunamayanlar*'ın devamı olarak görülebilir. Nasıl ki *Tutunamayanlar*'da olaylar, Turgut Özben ve Olric etrafında dönüyor, Turgut'un öncülüğünde tutunamayan insanların "tutunamamasını" yansıtıyor ise *Tehlikeli Oyunlar* romanında da olaylar aynı şekilde, Hikmet Benol ve Albay Hüsamettin Tambay etrafında yine "tutunamamanın" getirdiği "gerçeği oyun olarak algılama" yönelimi ile şekilleniyor. Her iki romanda da isimler dikkat çekiyor. Turgut; özünü, benliğini ararken "tutunamıyor"; Hikmet, ben olmaya, kendi olmaya çabalarken "tehlikeli oyunlar" oynamak zorunda kalıyor.

Bu parçadan hareketle sözü edilen romanlarla ilgili,

- I. Her iki romanda da oyun kavramı üst kurmaca olarak kullanılmıştır.
- II. Aynı arayışın peşine düştükleri için yolculuklarını aynı sonla bitiren kahramanlar anlatılmaktadır.
- III. İki romanda da romanların ismi, içeriklerine ayna tutmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

43. Bilim insanları, mürekkep yerine ışık kullanarak çıktı almanın bir yolunu keşfetti. Bu yeni yöntem özellikle gazete basımında kullanılan büyük ölçekli yazıcılar için çok uygun. Mürekkebin ve kâğıdın çevre dostu olmaması, geliştirilen bu yeni yöntemin önemini daha da artırıyor. Fazla kâğıt kullanımı ormanların yok olmasının ana sebeplerinden biri. Ayrıca kâğıt üretimi süreci de çok fazla su tüketimine ve önemli derecede çevre kirliliğine neden oluyor. Kâğıt kullanıldıktan sonra ya atılıyor ya da geri dönüştürülüyor. Geri dönüştürme işlemi de çevre kirliliğine yol açıyor. Çin'deki Handong Üniversitesinden, Riverside Kaliforniya Üniversitesinden ve Lawrence Berkeley Ulusal Laboratuvarından bir grup bilim insanı yayımladıkları araştırmada özel nano parçacıklar geliştirdiklerini duyurdu. Normal bir kâğıt, bu nano parçacıklarla kaplanıyor ve bu parçacıklar UV ışığa maruz kaldıklarında renk değiştiriyor. Kaplama 120 derece ısıtıldığında renk değişimi tersine çevrilebiliyor ve aynı kâğıda 80 kez çıktı alınabiliyor.

Aşağıdakilerden hangisi bilim insanlarını, bu parçada sözü edilen buluşa iten sebeplerden biri değildir?

- A) Kâğıda basılı gazete sayısının azalması
- B) Kâğıdı geri dönüştürmenin çevreyi kirlilemesi
- C) Kâğıdın üretim sürecinde çok fazla su tüketilmesi
- D) Kâğıt üretiminin ormanlara zarar vermesi
- E) Bir kâğıdın defalarca kullanılmasına olanak sağlaması

44. Uluslar birbirinden ne kadar uzakta yaşarsa yaşasın, dilleri, dinleri başka olursa olsun gene de bazı ortak düşünceleri, görüşleri olan topluluklardır. Şairler ise bu ortak görüşleri ve düşünceleri dile getiren güçlü kişilerdir. Ayrıca kişi olarak da bazı noktalarda birleşiyoruz. Bir şiiri okurken zaman zaman kendimizi buluyoruz. Bu birtakım telleri titretiyor içimizde. O titreyişle oturup çeviriye başlıyoruz. Bu demektir ki falan ulusun falan şairi bize bir şeyler söylüyor, ey okuyucu sen de dinle bunu. Burada söyleyişin önemi büyük. Türkçede onu yapabiliyor muyuz? Onu çevirilerimizi okuyanlar söylesin.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Çeviri şiiri hangi bakımdan yararlı görüyorsunuz?
- B) Şairlerin toplumdaki görevi sizce nedir?
- C) İnsanları şiir çevirmeye iten neden nedir?
- D) Türkçedeki şiir çevirilerini başarılı buluyor musunuz?
- E) Şiirin evrensel olduğunu söyleyebilir misiniz?

Çalışma Soruları

45. Narsist bireyler girdikleri ortamlarda güvenebilecekleri insanları seçene kadar oldukça mesafeli bir duruş sergilemeleri gerektiğini düşünseler de bu insanların güvende hissedebilecek insanların olduğuna dair inancı oldukça zayıftır. Bununla beraber sadece güven duygusu değil bir narsisti en çok tedirgin eden. Bir diğer husus da eleştirileceğiyle ilgili yaşadığı yoğun kaygıdır. Ancak narsist birey yaşadığı yoğun kaygılar sebebiyle ilişkide olduğu insanlara yaklaşımını objektif olarak değerlendiremeyecek, kendisini güvende hissedeceği, eleştirilmeyeceği, başka bir güvenli alan arayışına girecektir. Narsistik bireylerin temel özellikleri; kendi isteklerine, arzularına, fikirlerine aşırı önem verme, kendine aşırı hayranlık, büyülenmecilik, onay ve takdir görmek için başkalarına yönelik empati ve ilgiden yoksun olmasıdır.

Bu parçadan hareketle narsist insanlarla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Kendileri ile çok ilgilendikleri için etraflarındaki insanlara karşı ilgisizdirler.
B) Eleştirilmekten hoşlanmadıkları gibi kendilerini diğer insanlardan üstün görürler.
C) İnsanlara olan güven duyguları oldukça zayıf olduğu için onlardan uzak durmayı tercih ederler.
D) Başkalarının duygu ve düşüncelerine bağımlı olup dışa dönük ve sosyal cesarete sahip kişilerdir.
E) İnsanlarla olan iletişimde tarafsız olmadıkları için doğru değerlendirme yapmaktan uzaktırlar.
46. Yer, ayaklarının altından itiyormuş yahut gökyüzü kendisini çekiyormuş gibi yukarıya uzanıyor; vücudunu insanlıktan ayıran bir buğu, hareketlerine gökyüzündekilere mahsus bir hâl veriyordu. Çimenler üzerinde uçuşan beyaz kâğıtlar, ki bunlar elindeki şaheserin müsveddeleriymiş, yüzüne sisten yaratılmış küçük kuşlar gibi dokunup geçiyor ve sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyalara, yağmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercai menekşelerin üstüne konuyordu.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birinci kişili anlatım kullanılmıştır.
B) Benzetmelere yer verilmiştir.
C) Duyular arası aktarma yapılmıştır.
D) Dış gerçekliğe dair izlenimler vardır.
E) Betimleyici anlatım ağır basmaktadır.

47. Kalktı deli gönül sürdü yürüdü
Gel oldu gidelim bizim illere
Gözüm yaşları yeryüzünü bürüdü
Sel oldu gidelim bizim illere

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Klasik Türk şiirine örnek olduğu
B) Lirik şiir nitelikleri taşıdığı
C) Koşma nazım biçimiyle kaleme alındığı
D) 2 ve 4. dizelerde tam kafiyeye yer verildiği
E) Birden fazla edebî sanattan yararlandırıldığı

48. Aşağıdaki şiirlerin hangisinde imgeye yer verilmemiştir?

- A) İşte ellerin o dünya kadar Akdeniz
Hansı, gecenin panjurunda Berk kuşlarım
Ey benim sığılığım eskim karanlığım siz
Yitik gülüşünün açtığı sular şimdi
Ben o gecelerde saçıydım çocukların
Bir bin yıl rüzgâr değirmeninizde kaldım.
- B) Ne tuhaftır Ali Rıza ile
Ahmet'in hikâyesi!..
Birisi köyde oturur,
Birisi şehirde.
Ve her sabah
Şehirdeki köye gider,
Köydeki şehre.
- C) Mevsimler kurgularla oyaladı bizi
Tarlaya bırakılmış bir at gibi
Bağlı, yalnız ve özgür,
Umudumuz sabrın tutamadığı ırmak
Umutsuzluğumuz insan kalmak içindi.
- D) Kimse hüznü olmasın
Sırası değil hüznün daha
Bir gün bir şehrin alanında
Bir mermer yığının gözlerine
Omuzlarına düşerse bir çınar yaprağı
Hüznünlensin yaşayanlar o zaman
Sırası değil hüznün daha.
- E) Yalnızlık bir tarihtir onlarda
Gök dediğin iki kuşun arası
Ey ilkyazlı gülüşlerin sonrası
Ansızın donuyor gül, bakışlarda

49. İşittim ki ey bahtı güzel Şahım! Bir zamanlar yaşı epeyce ilerlemiş, evli barklı, üç çocuk babası, oldukça fakir bir balıkçı varmış. Ağını her gün suya sadece dört kez atar, sonuç almasa da bir daha denemezmiş. Böylece günlerden bir gün, öğle saatinde, deniz kıyısında, sepetini yere koyup ağını fırlatmış ve ağın suyun dibini bulmasını beklemiş. Sonra ipleri toparlamış, ağ öyle ağır ki kendine doğru çekmeyi başaramamış. O da uçları toprağa kakılı sağlam bir kazığa bağlamış. Sonra soyunmuş, suya dalıp ağın yöresinde yüzmüş; ağı karaya çekinceye kadar çabalayıp durmuş. Başarısından mutlu, giyinmiş; ağa yaklaşıp bakmış ki içinde bir eşek leşi yatmakta...

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Halk hikâyesi B) Roman C) Fabl D) Destan E) Masal

Çalışma Soruları

50. Niye böyle oldu, niye Ayşen dert olup çıktı başlarına, bilmiyorum ki. Neyin eksikti a evladım? Henüz gelinliğiyle şöyle iyi bir göremedim. Ne zaman gelecek şuraya? Elimi öpenler, "Torununuz pek güzel olmuş." diyorlar. Olmuştur tabii, niye olmasın? Ne giyse yaraşır Ayşen'ime. Ah, başını kaldır da bak Salim Bey, nasıl fidan gibi torunun, samur kaşlı. Ağzını senin ağzına benzetirim acık. İnatçı, Nuh der, peygamber demez bir ağızdı seninki de. Aysel'inki... Bilmem, galiba en çok Aysel'e benziyor Ayşen. Bizim zamanımız... Ah, hiç aklıma gelir miydi bu günleri göreceğim Salim Bey'ciğim? Desene, neden göremeyecekmişsin? Bu bizim dünürlerimiz neydiler ki... Bilirsin, paralı pulluydu bunlar memlekette... Hani hatırlıyor musun kızların abisi Remzi, Aysel'i istemişti de... Neyse, neyse, işte Remzi'nin bütün kardeşleri neydiler ki o zamanlar? Ben bu Nuri ve Ayten'in şalvarlı hâllerini de bilirim.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İç konuşma tekniğinden yararlanılmıştır.
- B) İlahi bakış açısı kullanılmıştır.
- C) Sosyal bir romandan alınmıştır.
- D) Karşılıklı konuşma havası verilmiştir.
- E) Geriye dönüşler ile kahramanın ruh hâli yansıtılmıştır.

51. **Aşağıdaki tanımlardan hangisi araç içinde verilen terimle uyuşmamaktadır?**

- A) Sahne gerisinde oyuncuların oyuna hazırlandıkları ve sahneye çıkış sırasını bekledikleri yer. (Kulis)
- B) Bir romanı ya da öyküyü sahne için yeniden düzenleme, uyarılama. (Adaptasyon)
- C) Oyunun geçtiği yeri canlandırmak için kullanılan ışık, eşya gibi araçların tümü. (Dekor)
- D) Perde gerisinde oyunu metinden takip eden ve unutulmuş sözleri fısıldayarak oyunculara hatırlatan görevli. (Süflör)
- E) Metin dışı, o an akla geldiği gibi hareket etmek, söz söylemek, doğaçlama. (Tirat)

52. 1902'de doğdum,

doğduğum şehre dönmedim bir daha;
geriye dönmeyi sevmem.

Üç yaşımda Halep'te paşa torunluğu ettim,

On dokuzumda Moskova üniversitesi öğrenciliği ve on dördümden beri şairlik ederim.

Kimi insan otların, kimi insan balıkların çeşidini bilir, ben ayrılıkların;

kimi insan ezbere sayar yıldızların adını,

ben hasretlerin

Bu dizeler kaleme alınırken aşağıdaki metin türlerinin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Biyografi
- B) Günlük
- C) Otobiyografi
- D) Anı
- E) Söyleşi

53. Aşağıdaki parça, Millî Edebiyat Dönemi'ne ait bir hikâyeden alınmıştır.

Arslan Bey, planlarını en yakın adamlarından bile saklardı. “Yerin kulağı var.” derdi. Ağızdan çıkan bir sır mutlaka işitilecekti. Kethüda gibi bu sessiz, bu manasız beklemeden bütün askerler sıkılıyorlar, bir şey anlamıyorlardı. Kumandanın imdat, cephane, top beklediği söyleniyordu. İhtiyar sipahiler, “Biz burasını imdat gelmeden alamaz mıyız? İki top yetmez mi? Ne duruyoruz?” diye çadırlarında dedikodu yapıyorlardı. Buraya gelindiği günden beri askeri istirahat ettiren Arslan Bey her sabah erkenden atına biniyor, tek başına gerilerdeki ormanların içine dalıyor, saatlerce kalıyor, gülere dönüyor: – Hava bozmayacak mı? Ah biraz sis olsa... diye gözlerini gökten, kalenin sallanan bayrağından ayıramıyordu. İşte kethüdanın getirdiği mektupla Ali Paşa da teklifini kabul ediyordu. Onunla birleşince ordusu yedi bin kişi kadar olacaktı. O vakit şüphesiz Tofel'i, Pallaviçini'yi diri diri esir tutabilecekti.

Buna göre, Millî Edebiyat Dönemi hikâyesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sade, anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
- B) Olaydan çok, yaşamdan kesitlere yer verilmiştir.
- C) Tarihî ve toplumsal konular işlenmiştir.
- D) Realizmin etkisiyle gözlem ve tasvire yer verilmiştir.
- E) Millî duygularla kaleme alınmıştır.

54. Türk edebiyatının Batılı tarzda ilk hikâyelerini yazan yazar, eserinde, bir mukaddime, altı hikâye (sırasıyla *Bu Büyük Adam Kimdir?*, *Hiç*, *Kediler*, *İki Yüz Elli Kuruşa Bir Asır*, *Düğün*, *Pandomima*) ile Alphonse Daudet'den çevrilen *Arlezyalı* adlı bir hikâyeye yer vermiştir. Hem romantizm hem de realizmin izlerini taşıyan eserde gözleme önem vermiştir. Hikâyelerde sıradan insanların sıradan olaylar çevresindeki hayatlarından kesitler sunmuş; önemsiz, derinliksiz görülen hayatların önemli ayrıntılarını anlatmıştır. İlk örnek olma özelliği kazanan bu hikâyelerde yazar, kendi kaygıları, özlemleri, problemleri içinde yaşayan insanları, başkalarına göre küçük ama kendilerince büyük dünyalarında yakalamayı başarmıştır.

Bu parçada sözü edilen eser ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Letaif-i Rivayat* - Ahmet Mithat Efendi
- B) *Bir Muhtıranın Son Yaprakları* - Halit Ziya Uşaklıgil
- C) *Küçük Şeyler* - Sami Paşazade Sezai
- D) *Çağlayanlar* - Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- E) *Müsâmeretnâme* - Emin Nihat Bey

55. Aşağıdaki beyitte söyleyici, bilinen bir gerçeği bilmezden gelmektedir.

Âb-gündür günbed-i devvâr rengi bilmezem

Yâ muhîl olmuş gözümden günbed-i devvâra su

(Dönüp duran gök kubbenin rengi su renginde midir, yoksa gözümden akan yaşlar mı dönen kubbeyi kaplamıştır, bilemiyorum.)

Buna göre, bu dizelerdeki edebî sanatın benzeri aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Gözün kara ve kaşınla ol iki zülf kara
Ne kara günlere kaldım dirîg vaveylâ
- B) Bâkî çemende hayli perîşan imiş varak
Benzer ki bir şikâyeti var rüzgârdan
- C) Altında mı üstünde mi midir cennet-i âlâ
Elhâk bu ne hâlet, bu ne hoş âb ü hevâdır
- D) Sevip ol goncayı ağyara hezar olmayalım
Âlemin bir gül için çeşmine hâr olmayalım
- E) Kime kim derdimi izhar kıldım isteyip derman
Özümden bin beter derd ü belaya mübtela gördüm

56. Aşkın şarabından içem
Mecnun olup dağa düşem
Sensin dünü gün endişem
Bana seni gerek seni

Bu dörtlükteki kafiyein benzeri aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Ol çâriyâr anın gökler yâridir,
Anı seven günahlardan beridir,
On sekiz bin âlemin serveridir,
Adı güzel, kendi güzel Muhammed
- B) Yalancı dünyaya konup göçenler
Ne söylerler ne bir haber verirler
Üzerinde türlü otlar bitenler
Ne söylerler ne bir haber verirler
- C) Bir kez gönül yıktın ise
Bu kıldığın namaz değil
Yetmiş iki millet dahi
Elin yüzün yumaz değil
- D) Ecel büke belimizi
Söyletmeye dilimizi
Hasta iken hâlimizi
Soranlara selam olsun
- E) Yûnus okur diller ile
Ol kumru bülbüller ile
Hakkı seven kullar ile
Çağırayım Mevlâm seni

57. Troyalılar yürekleri ferah beklerken sabahı, Akhaların yüreği korkuyla doldu taşı.

Durmaksızın gözyaşı dökten Agamemnon, tüm komutanları toplantıya çağırır, dedi:

“Zeus sözünde durmadı, kötü bir oyun oynadı bana, zafer sözü vermişti ama hâlimize baksanıza. Demek böyle istiyor Zeus şimdi,

Troyalılar önünde bize baş eğdirecek, bizi yurdumuza utançla gönderecek.

Kim karşı koyabilir ki üstün güçlü Zeus’a?

Hadi onun dileğine uyalım, binelim gemilerimize, yurdumuza kaçalım.”

Bu destan parçası aşağıdaki uluslardan hangisine aittir?

- A) Fin B) Hint C) İran D) Latin E) Yunan

Çalışma Soruları

58. Bu dar arka sokak, bulunduğu semtin adını almıştır:

Sinekli Bakkal.

Evler hep ahşap ve iki katlı. Köhne çatılar, karşıdan karşıya birbirinin üstüne abanır gibi uzanmış eski zaman saçakları. Ortada baştanbaşa uzanan bir aralık kalmış olmasa sokak, üstü kemerli karanlık bir geçit olacak. Doğuda, batıda, bu aralık, renkten renge giren bir ışık yolu olur. Fakat sokağın yanları her zaman serin ve loştur.

Köşenin başında durup bakarsanız: Her pencerede kırmızı toprak saksılar ve kararmış gaz sandıkları görürsünüz. Saksılarda al, beyaz, koyu kırmızı sardunya, küpe çiçeği, karanfil. Gaz sandıkları da öbek öbek yeşil fesleğenle dolu. Ta köşede bir mor salkım çardağı altında civarın en işlek çeşmesi var. Bütün bunların arkasında tiyatro dekorunu andıran beyaz, uzun, ince minare.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olayların cereyan edeceği mekânın tasviri yapılmıştır.
- B) Semt, aynı zamanda Servetifünun Dönemi'ne ait bir romanın adıdır.
- C) Gözlemci bakış açısıyla kaleme alınmıştır.
- D) Anlatım, üçüncü kişi ağızından yapılmıştır.
- E) Realizm akımına özgü bir anlatım sergilenmiştir.

59. I. Ahmet Cemil: *Mai ve Siyah*
II. Peyami: *Ateşten Gömlek*
III. Ali Bey: *İntibah*
IV. Naim Efendi: *Eylül*
V. Ahmet Celal: *Yaban*

Numaralanmış kahraman-roman eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

60. Arnavut beylerinden Tahir Ağa, yanındaki adamlarıyla kırdan gezerken bir köye rastlar. Köy ağasının kızını beğenir ve kızı babasından ister ancak köy ağası kızı vermez. Tahir Ağa başka bir gün adamlarıyla gelip kızı kaçırmaya kalkışır, kendi çiftliğine götürür, kaleye (dört yanı kâğıtla örtülmüş yenedünya) kapatır. Kız tarafı, köy halkını toplayarak çiftliğe hücum eder. Koruyucu Arnavutlar, kaleden dışarı çıkıp savaşırlar. Köylüler kaçar, köyün demircisi olan Kavuklu vurulup tutsak düşer, kaleye götürülür. Yarası iyi olduktan sonra kızı bir un çuvalına sokup kaçırmaya kalkışır, çiftlikten dışarı çıkarken Tahir Ağa'nın adamlarıyla karşılaşır. Kavuklu ile kız yine kaleye kapatılır. Arnavutlar köye ikinci kez saldırıp kızın babasını, anasını, kız kardeşini, erkek kardeşini zorla çiftliğe götürür ve düğün yaparlar. Köy ağası, oç almak için Tahir Ağa'yı zehirler, kızını alıp köyüne döner. Tahir Ağa'nın adamları da çiftliği kapatıp memleketlerine giderler.

Bu parça aşağıdaki geleneksel Türk tiyatrosu türlerinden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Karagöz B) Orta oyunu C) Meddah D) Kukla E) Köy seyirlik oyunu

Çalışma Soruları

61. I. *Yıllar Böyle Geçti*
II. *Zoraki Diplomat*
III. *Saray ve Ötesi*
IV. *Defter-i Amal*
V. *Edebî Hatıralar*

Numaralanmış eserlerden hangileri Servetifünun Dönemi sanatçlarına aittir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) III ve V E) IV ve V

62. Yağmurlu caddelerde gözümün gördükleri, tabu olarak kafamda “fikir” oluyordu. Fakat konuşacak bir kimse bulamayan bu fikirler, mahpus arılar gibi kafatasımın dört duvarına kendilerini vurmaya başlayınca varlığımın alçaldığını, bir kaptan gizlice akan su gibi insanlığımın yavaş yavaş azaldığını ve hasıl olan bu boşluğa bir nevi hayvan zekâsının karanlıkları dolmaya başladığını duyuyordum.

Düşünürdüm:

“Ya şimdi yere düşsem, elim ayağım kırılrsa, üstümden bir otomobil geçse ben ne yaparım? Halk beni saracak; ismimi, memleketimi, yerimi soracaklar; ben ise asfalt üzerinde kaymış bir araba beygiri gibi etrafımdakilere, sessiz bakmaktan başka ne yapabilirim?”

O zaman dünyanın en güzel bahçelerinden biri olan Frankfurt Hayvanat Bahçesi’ne koşardım ve bu gurbet memleketinde, yağmurlu havada, demir kafeslerin arkasında, yaşlı gözlerle kendilerini seyre gelenlere dalgın dalgın bakan dilsiz hayvanlara bir kardeş acısıyla bakardım.

Bu parçanın yazarı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaşabileceği tüm olumsuzlukları düşünerek gerekli önlemleri almıştır.
B) Yaşadığı gurbet duygusu nedeniyle kendini hayvanlarla özdeşleştirmiştir.
C) Gezip gördüğü yerlerin kendinde uyandırdığı izlenimleri aktarmıştır.
D) Sözlü iletişim kurabilmenin, insanları hayvanlardan üstün kıldığını dile getirmiştir.
E) Etrafta yardım isteyebileceği birini bulamama ihtimali onu tedirgin etmiştir.

Çalışma Soruları

63. Tevfik Fikret, Türk şiirinin Batılılaşmasında önemli bir köşe taşıdır. 1901'den sonra toplumsal-siyasal konulara ağırlık veren şiirleriyle öne çıkmıştır. Biçim konusundaki titizliğiyle parnasyenlere, duyuş tarzı bakımından romantiklere yakın durur. Şiirde, divan şiirinin temel birimi olan beyit hâkimiyetini kırmış, anlamı ve cümleyi beytin dışına taşımıştır. Diyaloglara yer vererek ve müstezadı daha serbest bir hâle sokarak şiiri düzyazıya yaklaştırmıştır. Bütün bu yeniliklere karşın dili ağırdır; Arapça, Farsça kelime ve tamlamalara şiirlerinde sıkça yer vermiştir.

Buna göre, aşağıdaki dizelerden hangisi Tevfik Fikret'e ait olabilir?

- A) Sönsün müebbeden o cehennem; senin bugün
Cennet kadar güzel vatanın var. Şu gördüğün
Zümrüt bakışlı, inci şetâretli kızcağız
Kimdir bilir misin? Vatanın... Şimdi saygısız
Bir göz bu nazlı çehreye -Allah esirgesin!-
Kem bir nazarla baksa tahammül eder misin?
- B) Esrârını dil zamân zamân söyler imiş
Hengâme-i gamda dâstân söyler imiş
Aşk ehli olup da mihnet-i hicrâna
Ben sabr ederin diyen yalan söyler imiş
- C) Diyâr-ı küfrü gezdim beldeler kâşâneler gördüm
Dolaştım mülk-i İslâm'ı bütün vîrâneler gördüm
- D) Düşersem hâk-i pâ-yi yâra rûy-ı i'tizâr üzre
Görüp ol serv salmaz sâyesin ben hâk-sâr üzre
Sözün togrısı bu kim her giz olmam bir karâr üzre
Safâ-yı hâtırum yok muttasıl kâr inkisâr üzre
Belâ dildendür ol dildâr elinden dâdımız yokdur
Gönüldendür şikâyet kimseden feryâdımız yokdur
- E) Perîşân-hâlin oldum sormadın hâl-i perîşânım
Gamından derde düştüm kılmadın tedbîr-i dermânım
Ne dersin rûz-gârım beyle mi geçsün güzel hânım
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletlü sultânım

64. Bence şiir bir şekil meselesidir. Şekil her şeyden evvel dilin vezin ve kafiye ile yoğrulmasıdır. Vezin, kafiye ve şiire ait diğer kurallar, yavaş yavaş kişisel bir teknik hâline gelir. Bu sayede dile önce kendi sesimiz ve biraz da benliğimiz, iç hayatımız, tecrübelerimiz girer. Bütün mesele dili, kendi sesimiz yapmaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu şiir anlayışıyla kaleme alınmış olamaz?

- A) Çözülen bir demetten indiler birer birer
Bırak, yorgun başları bu taşlarda uyusun
Tutuşmuş ruhlarına bir damla gözyaşı sun
Bir sebile döküldü bembeyaz güvercinler
- B) Geride bekleyenin varmış, aldırma;
Görmüyor musun, her yanda hürriyet;
Yelken ol, kürek ol, dümen ol, balık ol, su ol;
Git gidebildiğin yere.
- C) Kalbim yine üzgün, seni andım da derinden
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden
Yorgun ve kırılmış gibi en ince yerinden
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden
- D) Su değil, mevsimin havası akan
Duyduğun yaprağın, dalın sesidir
Suda yıldızların parıltısıdır
Bu karanlıkta bazı bazı çakan...
- E) Bazen bir tebessüm, tutuşmuş mercan
Rüyasıyla sanki bir kızıl çiçek
Ve saçlar öyle ümitsiz yüzecek
Olgun akşamların ağırlığından

65. Beni roman yazmaya iten en önemli nedenlerden biri Türk romanıyla, özellikle 1950 sonrası romanımızla hesaplaşmak ise öteki ve bence daha önemlisi en kısa sürenin -buna "an" diyebilirim- anlatımını gerçekleştirmektir. Ama bunu asıl *Romantik Bir Viyana Yazı*'nda yakalayabildim. *Ölmeye Yatmak*'ta çeşitli kaygılarım vardı. Romanın bilinen sınırlarını kıracağım, kurgusunu değiştireceğim, anlatım biçimini değiştireceğim ve çok boyutlu bireyler olacak; buna denk olarak da çeşitli anlatı türleri, kurgulanan roman sahnesinde rol sahibi olacak; kronolojik anlatı bitecek. Romanımı bunları gerçekleştirmek için yazdım. İlk adımda, "an"ı yazmadım ama bir saat yirmi dakikanın romanını yazdım. Roman kendisiyle hesaplaşırken kahramanın da kendisiyle hesaplaşması gerekiyordu.

Bu sözleri söyleyen yazar ve roman anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kemal Tahir - Toplumsal gerçekçi
B) Ahmet Hamdi Tanpınar - Bireyin iç dünyasını esas alan
C) Sevinç Çokum - Millî ve dinî duyarlılıkları yansıtan
D) Adalet Ağaoğlu - Modernizmi esas alan
E) Samiha Ayverdi - Bireyin iç dünyasını esas alan

Çalışma Soruları

66. Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatında toplumcu gerçekçi romanlar 1930'lu yıllardan itibaren yazılmaya başlanmıştır. Sabahattin Ali, Anadolu'nun köy ve kasaba sorunlarını anlattığı - - - - adlı eseri ile bu alanda ilk eser veren yazardır. Orhan Kemal, - - - - adlı eserinde tarımda makineleşmenin 1950'li yıllarda Çukurova ve çevresinde meydana getirdiği değişimleri ele almıştır. Bu dönemde Fakir Baykurt - - - - adlı romanı, Yaşar Kemal ise - - - - adlı romanı ile köydeki yaşamı, köy ve köylü sorunlarını, toprak kavgalarını, ağa-köylü ilişkilerini konu olarak ele almışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada boş bırakılan yerlerden herhangi birine getirilemez?

- A) *Rahmet Yolları Kesti*
- B) *Yılanların Öcü*
- C) *Kuyucaklı Yusuf*
- D) *Bereketli Topraklar Üzerinde*
- E) *Ortadirek*

67. 1950 sonrasında Türk tiyatrosu teknik açıdan ilerlemiş ve işlenen konularda çeşitlilik artmıştır. Oyunlar, sade bir dille sahne tekniğine uygun olarak yazılmıştır. Ülkenin sorunları, kadının toplum yaşamındaki yeri, köylülerin sıkıntıları, töre, kuşak çatışması, toplumsal değer yargıları gibi konular ele alınmıştır. - - - - *Cem Sultan* adlı eserinde olduğu gibi tarih ve mitoloji konulu trajediler yazmıştır. - - - - *Midas'ın Kulakları*'ndaki gibi hem trajik hem de gülünç konulara yer vermiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Turgut Özakman - Aziz Nesin
- B) Turan Oflazoğlu - Güngör Dilmen
- C) Müsahipzade Celal - Cevat Fehmi Başkut
- D) Haldun Taner - Necati Cumalı
- E) Orhan Asena - Recep Bilginer

68. Çamlıca'daki hastam bir gün Pakize'nin vefakâr kolları içinde vefat etti. Bu kimsesiz ailenin ben yalnız doktoru değil biraz da evladı olmuştum. Saatlerce Pakize'yi teskin ve teselliye çalıştım. Bir türlü dinmek bilmeyen gözyaşları içinde -yağmurla örselenmiş çiçekler gibi daha taze ve renkli bir taravet alan- bu güzel yüz, beni ağlatacak gibi oluyordu. Pakize'nin derdi sade bu ölüm değildi. O, şimdi yersiz, yurtsuz kalıyordu. Kütahya'daki ihtiyar amcasının evine sığınmaktan başka çaresi yoktu. Artık kendimi kaybetmiştim: "Pakize Hanım, dedim, ben halanızdan daha biçare bir hasta biliyorum ki ölümünden korkuyor. Ona muhtaç olduğu şefkati yalnız siz verebilirsiniz. Bu matemli gününüzde hastam hakkında size daha fazla malumat veremeyeceğim. Yalnız, amcanıza bir şey yazmayınız. Hareketinizi tehir ediniz."

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözlerden herhangi biri ile anlamca eşleştirilemez?

- A) Ertelemek
- B) Yanlış ve yersiz düşünce
- C) Sevgisi geçici olmayan
- D) Acı gibi duyguları yatıştırmaya çalışma
- E) Korunmak amacıyla birine başvurmak

Çalışma Soruları

69. Maliye Veznesinden Tevfik Efendi, banka önünde vezne arabasından inerken nasıl oldu ise ayak bileğini incitmiş, iki gündür hasta, evde yatıyor. Komşuları hatır sormaya geliyorlar. İki gündür evde yaşayış değişmiş, herkesten sıcak bir sevgi görüyor. Karısı, sanki o eski karısı değil, tanıdıkları eski tanıdıkları değil. Hepsini değiştirmişler, hepsinde, yalan da olsa tatlı bir dalkavukluk var. İki gündür; tavuk suyuna çorba pişiyor, ıhlamur kaynatılıyor, ayağını sedef yağı ile ovup üstüne sıcak tülbent koyuyorlar. Havacıya muşambası yapıp sarıyorlar. Komşular içinde öyleleri var ki sabahleyin işlerine giderken uğramışlardı, akşamüstü gene uğruyorlar. “Bize bir hizmet varsa yapalım.” diyorlar.

Tevfik Efendi yatağa uzanmış, bu tatlı yaşayışı sanki yudum yudum içiyor, inleyerek, gözlerini bayıltarak nasıl düştüğünü anlatıyor:

“İnnh, kaderde bu da varmış... İnnh... Dedim ya olacak olduynan oluyor... Yer düz, güzel yaya kaldırım, bizim vezne arabası durdu, ben de indim. Düşmedim, kimse bana dokunmadı, atlar ürkmedi, araba kımıldamadı, dedim ya, hiç. Bu ayağımı yere koydum, vay efendim sen misin koyan! Nasıl anlatayım size... Sanki topuğum iki taş arasında ezildi. İnnh, oraya yığılmışım. Herkes de ne oldu diye şaşırıyor. İnnh... Ne ise bizi oradan kaldırdılar, eczaneye. Ayak olmuş bir kütük! Ya acısı... İnnh... Ayakkabıyı çıkaracak oldular, ben dokunduruyorum ki adamlar çıkarsınlar. Neyse çıkardılar. O aralık açık gözün biri de ayağımdan çıkan potini almış savuşmuş. Eczacılar o kadar aradılar, bulamadılar. Tek kunduranın da çalındığını yeni gördüm. İnnh...”

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Coşku ve heyecanı dile getiren bir metinden alınmıştır.
B) Anlatıcının düşünceleri özetleme tekniğiyle verilmiştir.
C) Günlük konuşma diline özgü ifadeler kullanılmıştır.
D) Dokunma ve tatma duyularına hitap eden ayrıntılar vardır.
E) Anlatım, birinci şahıs anlatıcı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.
70. Oyun türünde adını duyurmuş olan sanatçılarımızdandır. Bireyden çevreye ve topluma doğru genişleyen oyunları arasında en tanınanı *Cengiz Han'ın Bisikleti* adlı eseridir. Yazar bu oyunda eski yaşayış biçiminden kurtulamadığı hâlde kurtulmak için çaba gösteren bir erkeğin tutumundan hareket ederek Batılılaşmanın yanlış anlaşıldığını savunur. - - - -, - - - -, - - - - adlı oyunlarında ise üstün yetenekleri olan kişilerin topluma karşı olan sorumlulukları üzerinde durur. Kendisinin de içinde bulunduğu, konu olarak dürüst bir gazetecinin patronunca sömürülmesini - - - - adlı oyununda ele almıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada boş bırakılan yerlerden herhangi birine getirilemez?

- A) *Güneşte On Kişi*
B) *Karayar Köprüsü*
C) *Büyük Jüstinyen*
D) *Uçurtmanın Zinciri*
E) *İkinci Baskı*
71. Sanatların kurallarını araştıran, ölçütlerini bulan, bu ölçütlerin uygulanabilmesi için gerekli yöntemleri biçimlendiren, elde ettiği temel bilgilere göre de yapıtları ölçüp biçerek değerlendirmek ve açıklamak isteyen bir yazar bu düşüncelerini aşağıdaki yazı türlerinden hangisi ile kaleme almalıdır?

- A) Deneme B) Makale C) Eleştiri D) Fıkra E) Röportaj

Çalışma Soruları

72. “Şiir nedir?” diye soruyorsunuz. Edebiyat yapmayı, büyük söz etmeyi sevenler için şiir ne değildir ki! Şiir bir çılgıktır, bir ila-
naştır, sallanan bir yumruktur, bir umuttur, bir kurtuluştur vb. Kuşkusuz, bunların hepsi şiirde olabilir fakat bunlar nesirde
de olan şeylerdir. Şiirin ne olduğunu anlayabilmek için onu nesirden ayıran özellikleri aramak, onlar üzerinde durmak daha
doğru olur sanıyorum. Düşüncemi bir örnekle açımlayayım:

Ağlarım hatıra geldikçe gülüşüklerimiz

Dizesini elbette duymuşsunuzdur. Şair ne demek istiyor? Gülüşüklerimiz hatıra geldikçe ağlarım. Bu bir nesir cümlesidir.
Şair ne yapmış? Bu nesir cümlesinin her sözcüğünü değerlendirerek bu duyguyu son anlatımına kavuşturmuş. Şair karşı-
mızda olsa göreceğimiz manzara nedir? Bir adam ağlıyor. O hâlde dizinin ilk sözcüğü “ağlarım” olacak. Neden ağladığını
merak etmez miyiz? Bu kez onu söylemek gerek. Bir şeyler hatırladığı için. Öyleyse, dizinin ikinci ve üçüncü sözcükleri
“hatıra geldikçe” olacak. Peki, neymiş acaba böyle hatırladıkça ağladığı şey? “Gülüşüklerimiz” diyor ve böylece her söz-
cük yerini alıyor ve bildiğimiz dize ortaya çıkıyor. “Şiir bir deyiştir, sözcüklerle güzel biçimleri kurmak sanattır.” denilmesi
bundandır.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazar, şiir ile ilgili kendi fikirlerini okura aktarmaya çalışmıştır.
- B) Sıcak, içten ve samimi bir anlatımla kaleme alınmıştır.
- C) Okuyucuyu fikir üzerine düşündürmek için sorulara başvurulmuştur.
- D) Yazar kendi kendisiyle konuşuyormuş gibi bir anlatım tercih etmiştir.
- E) Düşünce yazısı olan sohbet türü bir metinden alınmıştır.

73. Güneş'te lekesiz günlerin fazlalığı ve çevrimde çok az leke gözlenmesi, gelecek birkaç on yıl içinde bir mini Buzul Çağı
olabileceği üzerine tartışmaları başlattı. Son yıllarda Güneş'ten Dünya'ya gelen enerjideki azalma %0,1'e yakın mertebede.
Bu da yaklaşık üç yıllık mevcut karbondioksit büyümesini karşılayacak oranda. Bu nedenle tartışmalı da olsa böyle
düşük şiddette bir manyetik etkinlik veya Güneş enerjisinde küçük bir azalma, insan faaliyetlerinin neden olduğu birkaç
yıllık ısınmayı dengelemeye hizmet edecek gibi görünüyor. Başka bir deyişle, insanların fosil yakıtları yakmasından kay-
naklanan sera gazı salınımlarının neden olduğu ısınma, uzun sürebilecek bir olası “Güneş minimumunun” neden olacağı
on yıllarca sürecektir soğutmadan birkaç kat daha fazladır. Sonuç olarak Güneş biraz fazla uyusa ve bu nedenle enerjisini
uzun süre %0,1-0,2 oranında daha az gönderse bile Dünya'da küresel ısınma devam edeceğe benziyor.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kesin ve ispatlanabilir yargılar içermektedir.
- B) Tartışmacı anlatımdan yararlanılmıştır.
- C) Sayısal verilere yer verilmiştir.
- D) Doğrudan anlatım tercih edilmiştir.
- E) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.

74. ACI YAĞMUR

Bir zamandır ablam,
annemin kafayı üşüttüğünü söylüyordu.
Ben pek üzerinde durmadım.
Evet, ablam da haklı.
Yaşlı bir kadınla her gün
aynı evde olmak kolay değil.
Dün pazardı, şöyle bir uğradım onlara.
Biraz kaynattık işte, eskilerden filan...
Artık kalktım gidiyorum,
elini öptüm annemin.
"Oğlum, bir daha gelişinde anneni de getir..." dedi.
İçimdeki yangın gözlerimi yaşarttı.
Ablamın yüzüne bakmadan
kaçarcasına çıktım evden.
Yağmura sığındım dışarıda.

Aşağıdakilerden hangisi bu metnin küçürek (minimal) hikâye olduğunun bir kanıtı değildir?

- A) Kısa ve yoğun bir anlatıma sahip olması
- B) Şiirsel bir anlatımla kaleme alınması
- C) Sonun, okurun düşün gücüne bırakılması
- D) Olaysız anlatım yoluna gidilmesi
- E) Anlatımın, birinci ağızdan yapılması

75. Aşağıdakilerden hangisi Türk edebiyatında 1960 sonrası hikâyeye örnek verilemez?

- A) *Ortakdaki Adam*
- B) *Korkuyu Beklerken*
- C) *Hadi Gidelim*
- D) *Parasız Yatılı*
- E) *Gizli Mabet*

76. Aşağıdakilerin hangisinde, ağır basan anlatım biçimi diğerlerinden farklıdır?

- A) Güz yelleri neredeyse esmeye başlayacak. Boz toprağı soğuk, ürpertici bir yel yaladı yalayacak. Kuşlar boyunlarını kanatlarının arasına çekmiş, kuytularında büzülmüş duruyorlar. Üşümüştü, kuşlar. Keklik sesleri gelmez oldu. Kınalı ayaklarının izi yok artık çalı diplerinde. Günler geçtikçe bu azıtan ne? Yaz sonu yelleri. Bu yellerin kökünden söküp kopardığı, tepeden tepeye savurduğu ne? Döngüle dikenleri.
- B) Satışlar iyi gitmiyordu. Savaş yıllarıydı. Ekmek bile pahalıydı. Ayrıca sık sık karartma yapılıyor, istasyonun ölgün ışıkları eserlerimizi büsbütün aydınlatmaz oluyordu. Böyle gecelerde çalışmak da anlamsızlaşıyordu. Kara perdelerini sıkı sıkı örttüğümüz pencerelerimizin gerisinde, mavi kâğıtlara sardığımız lambaların donuk ışığında, satılıp satılmayacağı belirsiz kısa hikâyelerimizi yazmaya çalışıyorduk.
- C) Bir iki kere gördüğüm babasına benziyor: Uzun boylu, ince, biraz asabice el kol hareketleri var ama bu ona yakışıyor. Ellerini dizlerine koyuşu, ben önemli bir şey söylerken “Anlıyorum, hürmetle dinliyorum.” diyen bakışlarla gözlerimin içine içine istekle bakışı ve sözlerimin veznine uygun gizli bir makamla başını sallayışı çok yerinde. Bu yaşıma geldim, gerçek saygının yürekte değil küçük kurallardan ve boyun eğmekten kaynaklandığını bilirim.
- D) Simeranya’yı derin bir sükûn ve tevekkül havası sarmıştır. Oraya ilk adımını atar atmaz, kendini her tarafa yayılmış bir umumi intibak ve ahenk atmosferi içinde bulursun. Herkes bu ruh sağlığının yollarını bilir ve hastalandıktan sonra, kendi kendisine, isyandan tevekküle giden yolu açacak telkinlere uygun bir hazırlık bulur. Aydın, inşallah değildir, menenjit olmuşsa, muhakkak ki bu, çalıştığı derse karşı duyduğu isyanın, sinir sistemi yoluyla, uzviyete sirayetinin neticesidir.
- E) Sıcak boğucuydu, pustan iki adım ilerisi gözüküyordu. Otlar terliyordu. Ağaçlar, pamuk fidanları, insanlar, pamuklar, kuşlar, arılar, böcekler, çalılar, çiçekler, kurumuş anızlar her şey terliyordu. Toprak su dolu bir testi gibi domur domur terliyordu. Her şey vıcık vıcık terliyordu. Keskin, acı, yakan, ekşi bir ter kokusu alaçıkların üstünden göğe doğru fıski-rıyordu. Baş döndürücü.

77. Yaşar Kemal’in, “Dağın Öte Yüzü” üçlemesinin ikinci kitabıdır. Çukurova’da umduklarını bulamadan dönen köylülerin borç batağına düşüşleri, borçtan dolayı yaşadıkları korkular, içinde buldukları açmazlar, bir ermiş yaratıp ona sığınmaları işlenir. Romanda köyün muhtarı Sefer ile köylünün zorla ermiş yaptığı Mehmet Taşbaş arasındaki olaylar destansı bir anlatımla verilir.

Bu parçada sözü edilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Kanın Sesi*
B) *Ölmez Otu*
C) *Yer Demir Gök Bakır*
D) *Yılanı Öldürseler*
E) *Ölüm Tarlası*

78. Bir sanat eserinin iç dünyasını bize gösterecek olan, o eserin dış yapısıdır. Bir insanın, hareketlerine, yürüyüşüne, konuşma tarzına, alışkanlıklarına, davranışlarına bakarak içine girmeye çalıştığımız gibi, bir romanın dışından, dış örgüsünden organik bir bütün olan biçiminden hareket ederek, iç örgüsünü anlamaya çalışmak lazımdır. Eleştiride nesnellığe verilen anlam ancak bu olabilir, iç dünyaya ancak bu dış dünyadan girilebilir. Rudolf’dan aldığı mektubu, görülmeden, korkusuzca okumak için tavan arasına sığınan Madame Bovary’yi hatırlıyor musunuz?

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Tanımlama B) Kişileştirme C) Örnekleme D) Tanık gösterme E) Betimleme

79. Yalnız senin tatlı esen havanda
Kendi millî gururumu sezerim.
Yalnız senin dağında, ya ovanda
Başım gökte, alnım açık gezerim.

Bu bakımsız, en kuytu bir bucağın
Bence İrem Bağı gibi güzeldir.
Bir yıkılmış evin, harap ocağın,
Şu heybetli saraylara bedeldir.

Bu şiirle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Memleket sevgisinin dile getirildiği
B) Çapraz kafiye düzeniyle yazıldığı
C) Teşbih sanatından yararlandığı
D) Yarım kafiye yer verildiği
E) 11'li hece ölçüsüyle yazıldığı

80. Şurayı götürün dedim onlara
Buraya da, burayı da
Alın götürün dedim
Çimenlerin tirse buğusunun üstünden
Tirse bugünün düşlere degen üstünden
Düşlerin ayçiçeği giysilerinin üstünden
O zaman anlatırım dedim onlara
Pencere önümün niye uçtuğunu.

Bu şiirden hareketle ikinci yeni şiirin aşağıdaki özelliklerinden hangisine ulaşamaz?

- A) Sürrealizmin etkisiyle mantık kurallarının dışına çıkmıştır.
B) Şiirler imgeli, anlam bakımından kapalı şiirlerdir.
C) Halka değil aydın kesime ve elit bir tabakaya hitap edilmiştir.
D) Ölçü, kafiye, redif gibi ahenk unsurlarından uzak durulmuştur.
E) Konuşma dilindeki söz dizimi zorlanmış ve yapısı bozulmuştur.

Çalışma Soruları

Cevap Anahtarı

Çalışma Soruları	1. C	2. D	3. E	4. A	5. A	6. D	7. C	8. C	9. E	10. E
	11. D	12. C	13. D	14. D	15. C	16. C	17. E	18. B	19. D	20. B
	21. A	22. E	23. C	24. E	25. D	26. E	27. C	28. C	29. B	30. E
	31. B	32. B	33. A	34. C	35. D	36. E	37. C	38. D	39. E	40. D
	41. C	42. D	43. A	44. A	45. D	46. A	47. A	48. B	49. E	50. B
	51. E	52. C	53. B	54. C	55. C	56. A	57. E	58. B	59. D	60. B
	61. D	62. A	63. A	64. B	65. D	66. A	67. B	68. B	69. C	70. A
	71. C	72. D	73. B	74. E	75. E	76. B	77. C	78. C	79. D	80. E